

Jaarverslag 2019

Biografieën van Arubaanse Muziekartiesten

DCA
Departamento di Cultura Aruba

Colofon:

Dit jaarverslag is een uitgave van:
Directie Cultuur Aruba
L.G. Smith Blvd. 134 (Horizonte Building)
Oranjestad, Aruba
Tel: (297) 582-2185
Fax: (297) 583-5034
E-mail: info@cultura.aw

-Onder voorbehoud van alle rechten-

Inhoud

Voorwoord	1
Inleiding	1
1. Interne organisatie	2
1.1 Personeelsbestand	4
1.2 Postregistratie	4
1.3 Ziekteverzuim	4
1.4 Profesionalisering	5
2. Projecten en activiteiten van de afdelingen	6
2.1 Afdeling Beleid	6
2.1.1 Werkzaamheden afdeling Beleid	6
Subsidieproces	6
Jaarverslag DCA	7
Overige werkzaamheden	7
2.2 Afdeling Onderzoek en Documentatie	7
2.2.1 Werkzaamheden Afdeling Onderzoek en Documentatie	8
Biografie van de Arubaanse Muziekartiesten	8
'Herdekingenboek/ Buki Conmemorativo' BaluArte	9
De geschiedenis van de Carnaval op Aruba	10
Platform voor het optreden van Arubaanse artiesten in toeristische sector	10
Ondersteuning algemeen	11
Overige werkzaamheden	11
Her-, om- en bijscholing van functionarissen van de Afdeling Onderzoek en Documentatie	11
2.3 Afdeling Implementatie (Projectcoördinatie)	12
2.3.1 Werkzaamheden afdeling Implementatie	12
Poeta di Patria 2019	12
Arte di Palabra (Adp)2019	12
Arte di Palabra ABC	13
Publicatie van poëzie en kort verhaal	13
Begroting	13
Fiesta di San Juan, 'Dera Gay'2019	14
Gang di Arte (GDA)	14
2.4 Afdeling Algemene en Financiële Zaken	15
2.4.1 Werkzaamheden afdeling Algemene en Financiële Zaken	15
'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba'	15
Begroting DCA	16
Comision Celebracion Dianan Nacional (CCDN)	16
Landssubsidies	16
Financiële Zaken	17
Nationale feestdagen en traditionele vieringen	19

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Directie Cultuur Aruba (DCA), betreffende het jaar 2019.

Het voornoemde jaar was zeer succesvol, voor wat betreft 2019, na een zeer intensief en groots vierende 2018, waarin de DCA haar 40ste jubileum vierde tezamen met de 60ste jarige viering van onze Nationale Theater, de Cas di Cultura Aruba, ressorterende onder de Stichting Schouwburg Aruba, (SSA). Deze 'C 100' viering, was een hoogte punt in de culturele wereld op Aruba.

In het jaar 2019 heeft de DCA veel aandacht geschonken aan kunst- en cultuureducatie en het brengen van culturele projecten naar de bevolking. De succesvolle projecten die een groot deel van de populatie hebben bereikt, zijn onder anderen:

- ❖ Dera Gay
- ❖ Arte di Palabra
- ❖ Gang di Arte
- ❖ De Nationale Vieringen;
- ❖ En andere succesvolle Projecten, zoals het Onderzoeksproject 'Biografie van lokale Artiesten'.

Voorts gaat dit jaar wederom een woord van dank uit naar alle functionarissen van de DCA die een bijdrage hebben geleverd aan het bereiken van de doelstellingen van onderhavige directie en een speciaal woord van dank gaat uit naar de Afdeling Beleid voor de uiteindelijke samenstelling van dit jaarverslag DCA 2019.

De DCA streeft ernaar, om de doelstellingen zoals de formele verhuizing naar een monumentaalgebouw voort te zetten. Voorts zijn er meer strategische doelen die bereikt dienen te worden werkt de DCA hard aan het verwezenlijken van deze.

Veel lees plezier!

Drs. Siegfried E. Dumfries

Directeur Directie Cultuur Aruba

Oranjestad, september 2020

Inleiding

De Directie Cultuur Aruba (DCA), heeft bij mandaat de taak om het culturele leven te ontwikkelen, ondersteunen en (mede) te stimuleren, op Aruba.

Het cultureel veld is zeer breed en behelst meerdere sectoren, zoals bijvoorbeeld dans, muziek, kunst, toneel, beeldende kunst, theater, audiovisuele kunst, documentaires, literatuur, taal en veel meer.

De mens geeft uiting en invulling aan al hetgeen cultuur behelst. Cultuur impliceert tevens allerlei vormen van kunst. Dat is ook een gegeven die de DCA warm hart draagt en ondersteund allerlei initiatieven op dit gebied. De verschillende Niet Gouvernementele Organisaties (NGO's), helpen en ondersteunen vorm te geven aan het integraal cultuurbeleid en wij houden deze samenwerking hoog in het vaandel.

Deze entiteiten dragen het cultuurbeleid mee en de DCA ondersteunt de uitvoer van projecten, die zij uitvoeren in het verlengde van het door de DCA gestelde en gevoerde beleid.

Dit brengt met zich mee dat een verscheidenheid van projecten en meerdere andersoortige projecten kunnen worden uitgevoerd.

Ondersteunende Projecten in Vogelvlucht:

De DCA ondersteund onder andere Taal en Literatuur, en dus ook "Literaire Projecten", zoals deze die worden georganiseerd door "Gestor Cultural", de heer drs. M. Lacle. Tijdens deze activiteiten worden talenten op verschillende gebieden in het zonnetje gezet, zoals zangers, schrijvers; dichters en anderen die hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de literaire wereld op Aruba. Het is zeer belangrijk dat op het gebied van de literatuur er genoeg stimulans en erkenning binnen onze maatschappij plaatsvindt.

De DCA ondersteund de Nationale vieringen van andere georganiseerde etnische groepen, die onderdeel, uitmaken van de Arubaanse samenleving, zoals bijvoorbeeld de georganiseerde samenleving afkomstig van Haïti, de Dominicaanse Republiek, de Filippijnen, Portugal, Peru en zo ook Bonaire.

Het is relevant om dit soort activiteiten te steunen, opdat deze groepen tevens het gevoel hebben dat zij volledig deel uitmaken van de lokale samenleving, het integraal cultuurbeleid helpen meedragen en onderdeel zijn van een geheel van culturele ervaringen binnen onze samenleving.

Voorts worden ook verschillende folkloristische activiteiten en de nationale 'folklore parade' van 'Centro di Bario Brazil', de 'Fundacion Chico Harms' en de 'Fundacion Bernadina Growell-Kock', gesteund.

Het ondersteunen van toeristisch georiënteerde projecten is ook van belang. De DCA heeft ook verschillende 'Dans workshops' ondersteund. Te denken valt aan de workshop van mevrouw Diana Antoinette, die een cursus gaf aan alle dansscholen, die geïnteresseerd zijn in het dansen van folklore, met de juiste danspases en klederdrachten.

Tevens wordt het Festival van 'Cah'i Orgel' dat jaarlijks wordt gehouden op 30 mei in het Papiamento Restaurant, ondersteund in de organisatie en daarom ook het facilitaire gedeelte en het PR gebeuren.

Het 'Kalkoven Project' gelet op het feit dat het een 'Natuurlijke reservoir' is. Dit is gerestaureerd en de DCA heeft hierin ondersteund, tijdens de lancering van het project, bijvoorbeeld door middel van tenten, de facilitaire aspecten en het muzikaal (entertainment) gedeelte.

Jaarlijks 'steelpan muziek' en presentaties ondersteunen. De DCA ondersteund het 'steelpan muziek'. Het printen van posters, enveloppen uitnodigingen en facilitaire aangelegenheden.

De DCA heeft kunst- en cultuureducatie hoog in het vaandel, gelet op het feit dat dit de eerste beleidsprioriteit is, en hierdoor verschillende activiteiten en projecten worden ondersteund:

- Muziek Camps (voor jongeren);
- Jongeren Kamp ondersteunen (muziek, dans, theater, literatuur);
- Talentontwikkeling jongeren en jeugdigen;
- Nationale Theaterprijs (stimulans);
- Literair Projecten;
- Theatervoorstelling Jongeren stimuleren;
- Literatuur Moeder cultuur, levensverhaal van mevrouw B. Growell-Kock, voor scholen;
- Zalen van de Cas di Cultura, voor NGO speciaal voor jongerenprojecten.

Voorts ook het ondersteunen van o.a.:

- Nationale Cadeau's ten behoeve van vertegenwoordigers Aruba in het buitenland;
- Erkenning geven aan prominenten in de lokale kunst- en cultuurwereld;
- De Toeristische en culturele uitwisselingsprogramma's,
- De DCA acht veel waarde aan 'documentaire projecten' en wij stimuleren dit.
- De culturele diversiteit stimuleren en de integratie van deze groepen in de lokale samenleving.

Een totaalbedrag ter grootte van **AWG. 65.619,67** is uitgegeven aan het ondersteunen van culturele ontplooiing op Aruba en het bijstaan van allerlei activiteiten en projecten die kunst en cultuur tot de bevolking brengen.

In het hiernavolgende jaarverslag wordt verder inhoudelijk op de gebeurtenissen en personeelszaken van 2019 bij de DCA ingegaan.

In hoofdstuk één (1) wordt ingegaan op de interne organisatie, waarin een beeld wordt gegeven van het personeelsbestand, het ziekteverzuim en de deskundigheidsbevordering. In hoofdstuk twee (2) worden alle projecten en activiteiten van de afdelingen beschreven, zoals 'Arte di Palabra', 'Gang di Arte', Biografieën van muzikanten, Kunst- en Cultuureducatie, waarna het verslag wordt afgesloten met de Nationale Feestdagen.

1. Interne organisatie

Dit hoofdstuk gaat in op het personeelsbestand welk inhoud het aantal functionarissen dat te werk is gesteld bij de DCA gedurende het jaar 2019. Het ziekteverzuim geeft aan het aantal ziekte dagen, de verzuimduur e.d. van het personeel gedurende het jaar 2019. Als laatste wordt in dit hoofdstuk de professionalisering van het personeel behandeld zoals het bijwonen van seminars en cursussen gedurende het jaar 2019.

1.1 Personeelsbestand

Het personeelsbestand van de DCA zal, conform het Formatieboek Land Aruba (2007), voor het jaar 2019 uit 31 functionarissen moeten bestaan. Het personeelsbestand van de DCA bestaat uit 31 functionarissen in het jaar 2019, zoals aangegeven in Tabel 1.

Personeelsleden	2019
Ambtenaar	27
Overplaatsing	1
Eervol ontslag	1
Terbeschikking*	3
Contractant	1
Totaal	31

Tabel 1 Personeelsbestand DCA 2019

* In totaal zijn drie ambtenaren van de DCA ter beschikking gesteld bij diverse ministeries zoals het ministerie van Cultuur, Onderwijs en Infrastructuur.

1.2 Postregistratie

Het postregistratie systeem wordt beheerd door Managementondersteuning. De poststukken krijgen een volgnummer bij het binnenkomen als bij het uitgaan. Bij binnenkomst krijgen de poststukken een ontvangstdatum. De uitgaande stukken krijgen een vertrekdatum. Onderstaand tabel 2 geeft een overzicht van het aantal binnengekomen en uitgaande stukken over het jaar 2019.

Postregistratie	2019
Binnengekomen	212
Uitgaande	76

Tabel 2 Postregistratie

1.3 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim voor het jaar 2019 wordt uitgedrukt in vier verzuimindices, conform de verzuimrapportage 'Dossier Manager' in het Webportaal, zoals aangegeven in onderstaande Tabel 3.

De verzuimduur (VD) is het aantal verzuimdagen van alle personeelsleden bij elkaar opgeteld in een periode. De VGP is het aantal verzuimgevallen in een periode. Gemiddelde duur (GD) is het aantal verzuimdagen van verzuimgevallen in een periode gedeeld door het aantal

verzuimgevallen in een periode. Ziekte verzuimpercentage (ZVP) is het aantal verzuimdagen in een periode gedeeld door de gemiddelde personeelssterkte keer het aantal dagen in een periode.

Verzuimindices	2017	2018	2019
VD	1121	676.74	1350.98
VGP	241	203	230
GD	4.65	3.33	5.87
ZVP	9.04%	6.60%	14.11

Tabel 3 Verzuimindices DCA (Bron: SVB-Webportaal)

1.4 Professionalisering

De Directie is in het proces een Professionaliseringstraject uit te voeren. Dit Professionaliseringstraject is in het jaar 2016 begonnen om verdere professionalisering van de personeelsleden in te zetten, zodat de werkzaamheden optimaal en naar persoonlijke kwaliteiten en capaciteiten kunnen worden uitgevoerd. Nadat er verschillende gesprekken met de stafleden en afdelingshoofden werden gevoerd, is een opleidingsplan opgesteld, waarin de verschillende opleidingen en/of cursussen per personeelslid zijn vastgesteld. Sindsdien is getracht om de benodigde financiële middelen op de begroting vrij te maken, zodat de opleidingen en/of cursussen gevolgd kunnen worden.

De lessen van Papiamento hebben als doel, het bevorderen van de sociale en communicatieve vaardigheden; lezen, schrijven en spreken in het Papiamento van de betrokkenen.

In september 2019 hebben 75% van de personeelsleden van de DCA deelgenomen aan het programma van 'Fundacion Amigonan di Archivo'. *'Futuro no ta warda'. 'Un dia di informacion tocante e topico di digitalisacion y e retonan grandi cu esaki ta trece cune pa nos tur cu trahando den area di maneho, informacion, documentacion y digitalisacion'.*

In januari en april 2019 hebben 75% van de personeelsleden van de DCA deelgenomen aan de modules 'Aruban History' en 'Building Capacity'. Deze modules werden kosteloos aangeboden door het interuniversitair project Travelling Caribbean Heritage (TCH) in samenwerking met Universiteit van Aruba (UA) aan de partners in het veld van cultuurbehoud en beheer op Aruba, Bonaire en Curaçao. Overigens heeft 20% van de personeelsleden van de DCA in april 2019 deelgenomen aan Wikipediatrainingen en workshops. Deze trainingen werden evenals kosteloos aangeboden door TCH en UA als onderdeel van het programma 'Wikipedia Goes Caribbean'.

De kosten van de opleidingen en/of cursussen in 2019 zijn in Tabel 4 weergegeven.

Opleidingen en Cursusgeld	AWG
'Fundacion Amigonan di Archivo'	1,500.00
Totaal	1,500.00

Tabel 4 Begroting Opleiding en Cursusgeld 2

2. Projecten en activiteiten van de afdelingen

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden, projecten en/of activiteiten in 2019 van de afdelingen beschreven. Sommige projecten en/of activiteiten zijn in samenwerking met de gouvernementele organisaties (GO's), de niet gouvernementele organisaties (NGO's) en andere stakeholders en partners op het culturele veld, uitgevoerd.

De DCA onderscheidt de volgende afdelingen: de Directie en de ondersteunende staf, de afdeling Beleid, de afdeling Onderzoek en Documentatie, de afdeling Implementatie (Projectcoördinatie) en de afdeling Algemene en Financiële Zaken. Enkele werknemers van de DCA zijn ook leden van de commissie nationale feestdagen: 'Comision Celebracion Dianan Nacional' (CCDN), die de vieringen 'Dia di Betico', 'Himno y Bandera', Koningsdag organiseert en de activiteiten 'Dera Gay', Sinterklaas en 'Dande' ondersteunt.

2.1 Afdeling Beleid

De afdeling Beleid is in het algemeen belast met de kerntaken: het zorgdragen van de beleidsvoorbereiding, beleidsontwikkeling, beleidsevaluatie en advies, welke inhoudt, een bijdrage leveren aan de ontwikkelingen van de directie en binnen de afdeling zelf; het zorgdragen van het interne controlebeleid, het zorgdragen van de realisatie van bedrijfsprocessen en analyse maken van enkele wet- en regelgevingen. Voorts treden de beleidsmedewerkers op als deskundige in de ontwikkelingsprocessen, door te adviseren en deel te nemen aan interne en/of externe commissies en werkgroepen ten aanzien van het Integraal Nationaal Cultuurbeleid op Aruba. In het verlengde hiervan wordt hierna de werkzaamheden beschreven die de afdeling Beleid in het jaar 2019 heeft uitgevoerd.

2.1.1 Werkzaamheden afdeling Beleid

Subsidieproces

De DCA als beleidsdirectie heeft sinds de herstructurering van de subsidieregeling van Aruba in 2016, een bewakende en evaluerende rol (inhoudelijke toetsing) bij de subsidieverlening aan de stichtingen die onder de DCA ressorteren. De betreffende stichtingen zijn: UNOCA, Stichting Schouwburg Aruba, Stichting Arubaanse Muziekschool en Fundacion Museo Arubano.

In samenwerking met het Coördinatie Bureau Overheidssubsidies (CBOS), wordt het proces voor het toekennen van (output)subsidie gecoördineerd.

De inhoudelijke toetsing van de subsidieaanvraag is op basis van het toetsingskader (kaderbeleid, doelstelling ministerie en vertaling van beleid naar product en beoogde prestaties (Programma van Eisen).

De DCA is tevens belast met het opstellen van het concept landsbesluit subsidie voor elke stichting die onder de DCA ressorteren. Het kaderbeleid dient als verlengstuk te worden beschouwd van het Integraal Cultuurbeleid van het Land en de DCA. De stichtingen zijn mede uitvoerders van het Integraal Nationaal Cultuurbeleid en leggen verantwoording af in hun jaar- en financieel verslag aan de overheid.

Jaarverslag DCA

De meeste afdelingen van de DCA hebben een deelverslag ingeleverd van hun afdelingen. In voornoemde deelverslagen zijn opgenomen de werkzaamheden en projecten/activiteiten van de afdelingen. In het complete jaarverslag van de DCA is een beschrijving van de bedrijfsvoering van de organisatie, de projecten/activiteiten successen van de afdelingen.

Overige Werkzaamheden

In het jaar 2019 heeft de afdeling beleid diverse adviezen uitgebracht zowel aan de Minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur alsmede correspondentie aan derden. De beleidsmedewerkers vormen deel van diverse commissies. In het jaar 2019 heeft de afdeling beleid het cultuurnota 'Cultura bo tin cu bib'e!' 2019-2021 opgesteld.

Vervolgens een korte beschrijving van het cultuurnota 'Cultura bo tin cu bib'e!'. Met deze leuze heeft de minister belast met Cultuur aangegeven dat cultuurparticipatie heel belangrijk is. Het is van belang dat, praktisch volledige, volksparticipatie plaatsvindt. Dat de lokale bevolking voldoende participatie heeft in de cultuurbeleving. Dit acht zij zeer relevant.

De eigen volkscultuur dient verder te worden geëtaleerd en er dient een platform te komen om de andere migrant groepen ook hun cultuur tentoon te laten stellen of te wel uiting te geven aan de multiculturele samenleving. Het is relevant dat alle groepen in de samenleving deelname dienen te hebben aan de cultuurbeleving op Aruba: ouderen, jongeren, mannen, vrouwen, jongeren en ook migranten.

Het beleid behelst: aandacht voor Kunst- en cultuureducatie, Cultuur en kunstonderzoek, Culturele diversiteit en Cultuur zorg in het algemeen. Daarnaast gelooft de overheid in het instellen van een: "Raad voor Cultuur". Deze raad dient gevraagd en ongevraagd advies te geven aan de overheid aangaande het gehele cultuurveld. Het beleid dat gevoerd wordt door de DCA, de stichtingen die subsidie ontvangen en andere NGO's die actief zijn op het cultuurgebied. Het wettelijk kader, omtrent alle cultuur relevante onderwerpen dient de nodige aandacht te krijgen.

Cultuurbeheer- en behoud dient de nodige aandacht te krijgen. Tevens hoort dit laatste te geschieden op grond van een prioritering. De musea en monumenten dienen de nodige aandacht te krijgen. Daarna dient een museumbeleid te komen. Daarna een Nationale Museumvereniging Aruba en wetgeving aangaande de musea dient de voorrang te krijgen.

Het cultureel erfgoed van Aruba, zowel materieel als immaterieel dient onderzocht en gedocumenteerd te worden. Om vervolgens naar de scholen gebracht te worden. Taalontwikkeling is relevant, zeker voor het voortbestaan van het Papiamentu. Sedert 21 mei 2003 is dit de officiële taal. Alsmede heeft de afdeling beleid de beleidsvoornemens 2020 opgesteld.

Tevens heeft de afdeling beleid het concept nieuwe organisatieboek van de DCA doorgenomen en wijzigingen doorgebracht in samenwerking met de Departamento di Recurso Humano (DRH) en het ministerie van Cultuur. Overigens heeft de afdeling beleid ondersteuning aangeboden in het herzien van het boek 'Nos Isla' Tenslotte ondersteunt afdeling beleid de hele organisatie in alle aspecten zowel op juridische, beleidsmatige en op uitvoeringsniveau.

2.2 Afdeling Onderzoek en Documentatie

De afdeling Onderzoek en Documentatie speelt een belangrijke rol in het realiseren van de beleidsdoelen en prioriteiten van de DCA. Een aantal functies van de afdeling zijn: uitvoering, coördinatie, stimuleren en ondersteuning bieden op het gebied van onderzoek en documentatie. De afdeling Onderzoek en Documentatie heeft als een van de

hoofddoelenstellingen, het doen van onderzoek en het publiceren van de onderzoeksresultaten over verschillende culturele thema's in Aruba. Cultuur in het Algemeen, Cultureel Erfgoed, Taal en Kunsten vormen belangrijke onderzoeksvelden. Zodoende wordt een belangrijk deel van onze ontwikkeling en geschiedenis vastgelegd (geregistreerd). Specifiek bekeken is vastlegging van ons Cultureel Erfgoed, in alle vormen, heel belangrijk, vooral onze orale geschiedenis (mondeling overleveringen) moet duurzaam vastgelegd worden, anders gaat een schat aan cultureel erfgoed verloren (een bibliotheek aan kennis en ervaring). Het is van groot belang dat bepaalde delen van onze geschiedenis/erfgoed, duurzaam worden verzameld en verteld door de eigen lokale bevolking (oral history). Het draagvlak voor ons culturele erfgoed is van groot belang, ook in het kader van het verdrag voor Immaterieel Cultureel Erfgoed van de UNESCO (geratificeerd in koninkrijksverband op 2 september 2012). Informatie wordt opgenomen, gedocumenteerd en ook gedigitaliseerd. Een hoofddoel is om het in een duurzame vorm vast te leggen (o.a. digitalisering en publicatie) en vooral op een algemeen toegankelijke manier voor publiek in het algemeen. Tevens kan de verkregen informatie dienen als basis voor bruikbare lesmateriaal bij culturele instanties en voor kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. Een van de twaalf beleidsprioriteiten van de DCA is het documenteren en digitaliseren van het cultureel erfgoed van Aruba.

2.2.1 Werkzaamheden Afdeling Onderzoek en Documentatie

Biografieën van Arubaanse Muzikartiesten

In 2019 is doorgegaan met dit project m.b.t. documentatie van de biografieën van verschillende Arubaanse muzikanten. In de vorm van interviews (orale geschiedenis) en raadpleging van relevante documenten werd het lange traject van lokale muzikanten onderzocht en gedocumenteerd. Er werden 16 interviews gedaan waarbij er bij de informanten gesocialiseerd werd, het afnemen van interviews, transcriptie van de interviews, samenvatting maken, teksten corrigeren (met inzage van de informanten) en lay-out van de biografieën maken. Uiteindelijk werd er een uitnodigingenlijst gemaakt, contacten met de Media geregeld, een PowerPointpresentatie gehouden op een gekozen locatie en de biografieën uitgereikt aan de muzikanten. Over het hele project zijn er tot nu toe 40 biografieën gemaakt en uiteindelijk uitgereikt. De bedoeling is dat uiteindelijk een boek gepubliceerd wordt, toegankelijk voor publiek in het algemeen en daarnaast kan dienen als naslagwerk voor scholen bij de lessen kunst- en cultuureducatie.

De muzikanten die in 2019 hun biografie uitgereikt hebben gekregen zijn:

1. Mario Joaquin Croes
2. Alex Edward (Etty) Toppenberg
3. Franciscus Edwin Kock
4. Marta Maria Figueroa-Lacle
5. Jossy Adriaan Brokke
6. Edgar Cristobal Kelkboom
7. Reynaldo Rafael (Rey) Lampe
8. Mario Middendorp
9. Mario y Marcelino Maduro
10. Leon Ricardo Ras
11. Victor Camacho
12. Amado Eulogio Rosina
13. Elmer Pieters
14. Fortunato Werleman
15. Bartholomeus S.Sneek

16. Franklin Granadillo

Op 17 december 2019 werden in drie mappen over de jaren 2017, 2018 en 2019, met de 40 biografieën zowel in 'hardcopy' als digitaal, aan de Biblioteca Nacional Aruba (BNA), door de heer Pedro (Chencho) Kelly onderzoeksleider en de heer Drs. Siegfried Dumfries, directeur van de DCA, uitgereikt aan mevrouw Liliaan Semeleer, Wnd. Directeur, en in aanwezigheid van mevrouw Gina Lie-Sam-Foek.

'Herdenkingsboek/ Buki Conmemorativo' BaluArte

De werkzaamheden voor de 'Buki Conmemorativo' zijn doorgegaan in 2019. Het boek met de titel 'BaluArte' werd op 27 juni 2019 bij ISSUU digitaal gepubliceerd. De publicatie is het resultaat van veel en arbeidsintensieve werkzaamheden van een onderzoeksleider als onderzoeker en Projectleider. Het uitbreiden en actualiseren van de originele teksten (2009) is voornamelijk door de onderzoeker van de afdeling uitgevoerd, hij is tevens onderzoeker en auteur van verschillende teksten in het boek. De werkzaamheden waren: telefonisch contact, mailen, persoonlijke interviews, schrijfwerk, correctiewerkzaamheden, intensief overleg en samenwerking met de directeur van de DCA en redactie van teksten die kort gehouden moesten worden (kort/ kosten publicatie). De bijdrage van het Ministerie van Financiën, Economische Zaken en Cultuur was hoofdzakelijk in de eindfase van het project in de vorm van redactiewerkzaamheden in samenwerking met de DCA. Tot 6 mei 2019 heeft de projectleider werkzaamheden uitgevoerd m.b.t. het verzamelen en archiveren van foto's en regelmatig de 'stand van zaken' met de directeur DCA. Telefonisch en mailcontact met Multi Media International N.V. over de toekomstige 'hardcover' publicatie van het boek vond plaats tot 16 juli 2019 en daarna ook nog telefonisch, mail en persoonlijk contact met de 'baluartenan' die aan het boek hun waardevolle bijdrage hebben geleverd. Het is de bedoeling dat het boek uiteindelijk in 2020 'hardcover' gepubliceerd zal worden en ook in scholen als naslagwerk voor kunst- en cultuureducatie gebruikt zal worden.

De geschiedenis van de Carnaval op Aruba

Dit project is een project van de DCA en is een onderzoek dat uitgevoerd en gecoördineerd wordt door een onderzoeksleider en moet uitmonden in de publicatie van een boek voor algemeen publiek en als naslagwerk voor scholen kan dienen ten behoeve van kunst- en cultuureducatie. Onderzoeksgegevens werden verkregen d.m.v. literatuuronderzoek, ook van ongepubliceerd informatie uit folders, artikelen, media (radio, tv, YouTube etc.), ANA en BNA (Arubiana) en informele gesprekken. Gegevens worden bestudeerd, gearhiveerd en relevante data en notities bewaard. Sleutelinformanten worden geselecteerd, socialisatie vond plaats bij de informanten, interviews worden gedaan, eventueel na goede raadpleging worden vervolginterviews gedaan. Er werd zorggedragen dat de interviews en verkregen materieel (b.v. foto's, muziekopname 's etc.) goed worden bewaard en geregistreerd. Maximiliano Francisco 'Bibi' Arends en Hubert 'Yuby' Naar zijn twee sleutelinformanten die na intensief aandringen werden geïnterviewd.

In 2020 zullen er meer interviews worden gedaan en uiteindelijk moet het onderzoek uitmonden in de toekomstige publicatie van een boek in 2021. In eerder geval is een hoofddoel om de teksten en foto's, klaar voor publicatie in een boek, te hebben tegen eind juli 2021.

Platform voor het optreden van Arubaanse artiesten in de toeristische sector

Hoofddoel is het vormen van een platform voor de artiesten die in de hotels optreden. Het streven is om tot onderlinge samenwerking te komen tussen folkloristische muziekgroepen, folkloristische dansgroepen en spelers van 'Caha di Orgel en Wiri'.

Na veel vergaderingen met diverse 'stakeholders' en doelgroepen, o.a. managers van hotels, folkloristische groepen, dansgroepen, 'Caha di Orgel' (draaiorgel) spelers, bedrijven die relevante culturele activiteiten (voor het project) organiseren, is het gelukt om een basis te vormen om het platform te realiseren. In 2019 werden vergaderingen voortgezet met mevrouw Diana Antonette, mevrouw Astrid Salazar (docenten dans), Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA), Asociacion di Musica y Artistanan Arubano (AMAA), Kamer van Koophandel (KVK) en de heer Raymond Kamperveen vertegenwoordiger van de Servicio di Impuesto. Onderlinge productieve samenwerking moet onder duidelijke richtlijnen en afspraken, die vastgelegd worden, plaatsvinden. Na verschillende bijeenkomsten is het de DCA gelukt om met mevrouw Diana Antonette verschillende 'workshops' te organiseren. In de verschillende workshops (6, 13, 20 en 27 juni 2019) op de 'Plaza Liberator Betico Croes', illustreerde mevrouw Diana Antonette d.m.v. een 'PowerPoint' presentatie verschillende muziekgenres van folkloristische muziek en de kledingstukken die van belang zijn. Mevrouw Diana Antonette heeft door de jaren heen verschillende kledingstukken in diverse kleuren zelf gemaakt. Er werden vergaderingen gehouden met AMAA, KVK, en belastings-experts om de toekomstige leden van de KVK goed te begeleiden bij hun inschrijving als lid van de KVK. Een toekomstige vergadering met de KVK en belastingdeskundige Raymond Kamperveen en de folkloristische groepen is noodzakelijk om een betere bereik en inschrijving onder de folkloristische groepen te bereiken. Uiteindelijk moet dit uitmonden in de oprichting van het Platform.

Ondersteuning algemeen

Afdeling Onderzoek en Documentatie van de DCA werkt altijd samen met andere instanties en personen bij de viering van Nationale Feestdagen. Genoemd kunnen worden presentaties bij 'Colegio Santa Famia' op 14 maart 2019. In de periode van 12 tot en met 24 juni 2019 werden verschillende presentaties gehouden voor verschillende scholen vanwege de 'Fiesta di San Juan, Dera Gay'. Ook werd er een presentatie gehouden speciaal voor mensen met dementie (geheugenverlies). Voor de Culturele Manifestatie in verband met 'Dia di Himno y Bandera' en tijdens de aubade werden coördinatie werkzaamheden uitgevoerd. Een andere activiteit was het project 'Deacy project Kidprineurs\$ big Ideas TraiMerdia', op verzoek van de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie. Er werd gebruik gemaakt van 3 biografieën en een korte toespraak over de projecten op het gebied van Muziek Artiesten en Platform voor Folklore. In de maand November werd een presentatie gehouden om het project TraiMerdia te ondersteunen, bij het Maria Goretti College in Paradera. Medewerkers van de afdeling geven steun d.m.v. onder anderen voorbereidings-, coördinatie- en ondersteuningswerkzaamheden ten behoeve van DCA-projecten zoals 'Poeta di Patria', 'Arte di Palabra', 'Arte di Palabra ABC', 'Gang di Arte/Dream Dare Do' en de al genoemde 'San Juan, Dera Gay' viering. Diverse culturele activiteiten van de DCA en derden worden door de audiovisuele medewerkers gefotografeerd, gefilmd (video) en medewerkers doen, begrotings- en Food and Beverage verzorging, data en informatie voor de website van de DCA, Fiesta di Cunucu coördineren, UNOCA bijstaan, Muziekschool bijstaan, informatie verspreiden en transcriptie-werkzaamheden van interviews. Zoals al eerder vermeld zijn Documentatie en Digitalisering van het cultureel erfgoed van Aruba een beleidsprioriteit van de DCA.

Overige werkzaamheden

Er wordt gestreven om zoveel mogelijk ouderen te interviewen in het kader van het duurzaam vastleggen van de Orale Geschiedenis (oral history) van Aruba. Een onderzoeksleider is lid van de Straatnamencommissie. Er vindt overleg met mevrouw Zetsia Ponson van UNESCO plaats om tot een samenwerking en synkronisatie te komen op het gebied van het beleid van Land Aruba op het gebied van Cultureel Erfgoed in het kader van het UNESCO-verdrag op het gebied van Bescherming van Immaterieel Cultureel Erfgoed (safeguarding, geratificeerd op 2 september 2012). Er wordt informatie verspreid over culturele thema's via kranten, 'websites' (o.a. ISSUU), aan bezoekers, colega's en instanties in het culturele veld en via de gedigitaliseerde bibliotheek van 'Biblioteca Nacional di Aruba (BNA-Arubiana)'.

Er vinden vergaderingen plaats met diverse actoren in het culturele veld, o.a. met studenten, scholieren, particulieren, promovendi (o.a. mevrouw Tibisay Sankatsing-Nava). Onderzoek doen, participerende observatie, begeleiden van onderzoek, mentor/coördinatie van onderzoek, beleidsadvies, informatie en kennis verkrijgen en verspreiden, verzamelen en het archiveren van relevante culturele gegevens, zijn allemaal belangrijke en continue (voortdurende) werkzaamheden van de Afdeling Onderzoek en Documentatie van de DCA.

Her-, om- en bijscholing van functionarissen van de Afdeling Onderzoek en Documentatie

Cursus Arubaanse Geschiedenis van Universidad di Aruba. Conceptualization. Fieldtrip Monuments. Research Proposal and Presentation.

Basiscursus Photo Shop

Caribbean Travelling Heritage cursus/ training (17 januari t/m 7 maart 2019). Universidad di Aruba.

BNA 'Literature Research'.

ANA. Archiefonderzoek.

Oral History, Life History en Live interview. BNA. Universidad di Aruba.

ANA. Amigonan di Archivo (ADA). Informatie dag. 'Futuro no ta warda'. *Un dia di informacion tocante e topico di digitalisacion y e retonan grandi cu esaki ta trece cune pa nos tur cu trahando den area di maneho, informacion, documentacion y digitalisacion*'. Renaissance Conference Center.

2.3. Afdeling Implementatie (project coördinatie)

2.3.1 Werkzaamheden afdeling Implementatie

Poeta di Patria 2019

'Poeta di Patria' is een poëziewedstrijd dat georganiseerd wordt door CCDN, in het kader van 18 maart oftewel 'Dia di Himno y Bandera'. CCDN valt begrotingstechnisch en organisatorisch tevens onder de DCA. In het jaar 2019 heeft de CCDN de commissie 'Arte di Palabra' benaderd om deze evenement te organiseren. De commissie 'Arte di Palabra' bestaat uit personeel van de DCA met name afdeling Implementatie en de stichting 'Corector di Papiamento'. 'Poeta di Patria' heeft op 13 maart 2019 plaatsgevonden te Scol di Arte te San Nicolas. Er waren 23 deelnemers. Mevrouw Melendy Neuman heeft de wedstrijd gewonnen. Mevrouw Ruthy Vrieswijk heeft de 3de plaats en de heer Jhon Freddy Montoya heeft de 2de plaats gewonnen.

Arte di Palabra (AdP) 2019

'Arte di Palabra' is een project dat sinds 2009 op Aruba is geïntroduceerd en die onder de begroting van de DCA valt. Sinds 2010 valt het project onder de afdeling Implementatie die een samenwerkingscommissie heeft ingesteld bestaande uit leden van de DCA, 'Fundacion Lanta Papiamento' en 'Grupo Corector di Papiamento'. Tegenwoordig bestaat de commissie uit leden van DCA en 'Fundacion corrector di Papiamento'.

Het project AdP ligt in het verlengde van de viering van de Internationale Moedertaaldag op 21 februari, sinds het jaar 2000, dat door de UNESCO werd uitgeroepen. Deze dag staat in het teken van de taalkundige en culturele erfgoed levend te houden. Door de moedertaal in ere te houden, blijft de taalkundige en culturele traditie bestaan en wordt men zich meer bewust van verschillen tussen etnische groepen. Dit leidt mogelijk tot meer begrip.

DCA streeft ernaar om met dit project AdP, aan de hand van wedstrijden, zoveel mogelijk het juiste gebruik van onze taal Papiamento te stimuleren onder de jongeren en de samenleving

in het algemeen en heeft hiervoor de volgende doelen opgesteld: het ontplooiën van literaire creativiteit onder de jongeren, het bevorderen van lezen en schrijven in het Papiamentu en het stimuleren van culturele uitwisseling tussen de jongeren van Aruba, Bonaire en Curaçao.

AdP is een wedstrijd met als onderdeel poëzie en kort verhaal, voor jongeren van het voortgezet onderwijs tussen de leeftijd van 12 t/m 21 jaar. AdP vond op 13 april 2019 te Cas di Cultura plaats, met een aantal van 27 deelnemers.

De scholen die hadden deelgenomen waren: Colegio San Antonio, John Wesley College, Maria College, Colegio San Agustin, Ceque College en Mon Plaisir College.

Arte di Palabra ABC

De 10 deelnemers van Aruba die de wedstrijd op Aruba hadden gewonnen, gingen naar Curaçao om deel te nemen aan de finale van AdP ABC. Dit vond plaats op 18 mei 2019 bij Key Center Curaçao.

Rafael Garcia van Mon Plaisir College kwam op derde plaats in categorie C (originele poëzie klas 3-6)

Loui-Angelo Bislick van Colegio San Antonio kwam op derde plaats in categorie B (originele poëzie klas 1 + 2)

Cayley Figaroa van John Wesley College kwam op tweede plaats in categorie E (kort verhaal klas 1+2).

Publicatie van poëzie en kortverhaal.

De commissie van AdP publiceert elk jaar al de deelnemende poëzie en kortverhalen.

Alle deelnemers en voortgezet onderwijs scholen hebben een exemplaar hiervan ontvangen, waarmee ze het lezen en schrijven van het Papiamentu verder kunnen stimuleren.

Begroting

De totale kosten van het project AdP 2019 was Afl. 23.944,00

Fiesta di San Juan, 'Dera Gay' 2019

Het schoolproject 'Fiesta di San Juan, Dera Gay' is in 1998 opgestart door de DCA voor de leerlingen van de kleuter- en basisscholen van Aruba. Sindsdien wordt dit jaarlijks door de DCA uitgevoerd. Het doel van dit project is om het 'Fiesta di San Juan, Dera Gay' op een educatieve en informatieve wijze aan de leerlingen over te brengen. Elk jaar wordt de informatie van 'Fiesta di San Juan, Dera Gay' op een andere manier overgebracht. In 2019 werd de informatie in een boek uitgelegd, 'Shon Wantomba y e celebracion di dia di San Juan'. Het werd een verhaal over 'Shon Wantomba', vogelverschrikker, en Gayo, de haan, die ook geïllustreerd werd in het boek. Shon Wantomba stelt Gayo gerust dat hij niet begraven zal worden, maar dat het een gewoonte was van vroeger. Zo vertelt Shon Wantomba de geschiedenis van 'Fiesta di San Juan' en hoe het tegenwoordig wordt gevierd. Alle kleuter- en basisscholen kregen dit boek met een presentatie van de DCA die samen met Shon Wantomba en Gayo een korte samenvatting van het boek vertelde.

In totaal werden er 5.886 boeken geleverd aan de scholen. De kleuterscholen kregen één boek per klas. Bij de basisscholen kregen de leerlingen van de 1ste tot en met de 3de klas een boek. De 4de tot en met de 6de klas kregen één boek per klas.

Naast schoolpresentaties, ging een team van de DCA, sinds het jaar 2012, jaarlijks de meeste buurtcentra bezoeken op 24 juni met de bus. De organisatieleider van elk buurtcentrum kreeg een certificaat om hen zo te motiveren om het traditionele feest te blijven behouden. Ook wordt er elk jaar iemand die de activiteiten van 'Fiesta di San Juan, Dera Gay' organiseert in de buurtcentra, gehonoreerd met een plakkaat. Het plakkaat is een mooi kunstwerk die door ons ex-collega Maritza Erasmus wordt gemaakt.

Gang di Arte (GDA)

Gang di Arte is een project dat in 2007 is opgestart en werd sindsdien jaarlijks door de DCA georganiseerd. Het project is overeenkomstig met het Nederlandse project Kunstbende. Het doel van GDA is om jongeren te stimuleren om hun talenten en creativiteit te ontplooiën, teneinde een prettige ervaring te beleven. De jongeren krijgen de gelegenheid om zich te uiten en om op een podium voor een publiek te kunnen presenteren.

De doelgroep voor dit project zijn jongeren tussen de leeftijd van 13 t/m 21 jaar. De disciplines van GDA zijn gericht op dans, theater, literatuur, poëzie, muziek, beeldende kunst, video en audiovisueel. Ter voorbereiding van de presentaties krijgen de deelnemers een aantal workshops gericht op verschillende disciplines en technieken, zoals creativiteit, samenwerking, fantasie expressie en presentatie. Verder worden ze door deskundigen en jonge leiders ondersteund. Voorafgaande de wedstrijd, wordt een generale repetitie gehouden.

In 2019 was er een samenwerking met het project van Popcorn Club "Dream Dare Do" (DDD) en GDA, aangezien de doelgroep en de periode hetzelfde was. Er werden groepen van zes gevormd van ongeveer 12 personen per groep. Elk groep moest in de week van 21 t/m 25 juli 2019 een bekende of originele musical bewerken. Zoals Alladin, High School Musical, Lion King etc.

De musical werd daarna in een competitie uitgevoerd op 11 augustus 2019, waarbij de groep Sant-Ana won met een originele musical.

De finale werd een dag daarna afgesloten met een bustrip.

Aan dit project zijn de kosten begroot op Afl. 11.100,00

2.4 Afdeling Algemene en Financiële Zaken

De afdeling Algemene en Financiële Zaken draagt zorg voor de werkzaamheden op het gebied van administratieve, organisatorische, facilitaire en financiële aard. Tevens brengt de afdeling advies uit op het gebied van de budgettering bij de uitvoering van nationale programma's en projecten en de culturele uitwisselingen.

2.4.1 Werkzaamheden afdeling Algemene en Financiële Zaken

Zoals hierboven aangegeven, is de afdeling Algemene en Financiële Zaken belast met het voeren en ondersteunen van de facilitaire en financiële ondersteuning van de DCA. Deze ondersteuning zorgt mede voor de algemene bedrijfsvoering binnen de organisatie. Enkele werkzaamheden worden hierna beschreven.

'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba'

De afdeling Algemene en Financiële Zaken draagt zorg voor het project 'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba', welk als doel heeft de kwaliteit van de producten van lokale ambachtslieden te waarborgen. De 'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba' is een zegel van als waardering van de authenticiteit van het kunstambacht die de lokale ambachtslieden kunnen krijgen. Er is een procedure met specifieke richtlijnen welke de ambachtslieden moeten doorlopen voordat het ambacht wordt verzegeld. Vervolgens zal in onderhavig tabel 5 informatie worden gegeven in verband met de 'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba' over de jaren 2018 en 2019. De informatie is gebaseerd op 5 evaluaties die plaats hebben gevonden in de maanden van februari, april, juni, september en november van het jaar 2019. In vergelijking met het jaar 2018 zijn de ambachtslieden in het jaar 2019 gegroeid met meer 200%. Het streven is om 6 evaluaties per jaar te doen, zodat de ambachtslieden de kans krijgen om meer malen in het jaar hun kunstambacht te laten evalueren. Voorts is in het jaar 2019 voor het eerst, drie verschillende maten van het Seyo kaart uitgegeven. Wat de ambachtslieden geweldig vonden.

'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba'

Jaar	Ambacht slieden	Seyo	Geen Seyo	Totaal
2018	34	26	8	34
2019	71	31	40	71

Tabel 5 'Seyo Nacional pa Artesania di Aruba'.

Begroting DCA

De afdeling Algemene en Financiële Zaken bewaakt de begroting van de organisatie en legt verantwoording af bij de directie van DCA en de Directie Financiën Aruba.

Een belangrijke post op de begroting van de DCA die ook door de afdeling Algemene en Financiële Zaken wordt bewaakt, is de post '4393', de 'Overige Kosten'. Deze post is bestemd voor zowel de interne als de externe projecten van de DCA. Bij de externe projecten vallen de culturele projecten van de NGO's die door de DCA financieel worden ondersteund en de vieringen die door de CCDN worden georganiseerd ('Dia di Betico', 'Dia di Himno y Bandera' en 'Dia di Rey') en de activiteiten die de CCDN ondersteunt ('Fiesta di San Juan, Dera Gay', Sinterklaas en 'Festival di Dande'). Zie bijlage 1 voor verdere omschrijving van de hierboven genoemde vieringen en activiteiten.

'Comision Celebracion Dianan Nacional' (CCDN)

De 'Comision Celebracion Dianan Nacional' (CCDN) is een nationale commissie die elk jaar door de minister van Cultuur wordt ingesteld middels een Ministeriële Beschikking (MB) en valt onder het toezicht van de DCA.

De CCDN heeft tot taak om verschillende vieringen te organiseren door of namens de overheid, in verband met de viering van de nationale feestdagen van Aruba ('Dia di Betico', 'Dia di Himno y Bandera' en 'Dia di Rey') die elk jaar worden gevierd. Tevens biedt de commissie ondersteuning aan de culturele activiteiten die ook jaarlijks worden gehouden, t.w., 'Fiesta di San Juan, Dera Gay', Sinterklaas en 'Fesival di Dande'.

Binnen de commissie worden verschillende functies vervuld door een aantal medewerkers van de DCA, o.a. de voorzitter, de vice voorzitter, de penningmeester en de secretaris.

In onderstaande Tabel 6 volgt de begroting van de Overige Kosten DCA voor het jaar 2019.

Begroting overige kosten DCA 2019	AWG
Begroting DCA-projecten en subsidie aan NGO's	435.000.00
Begroting CCDN	250.000.00

Tabel 6 Begroting Overige Kosten DCA 2019 (Bron: Landsbegroting Aruba 2019)

Landssubsidies

In de begroting van de DCA zijn ook de subsidies inbegrepen voor de vier (4) stichtingen: UNOCA, Stichting Schouwburg Aruba, Stichting Arubaanse Muziekschool en 'Fundacion Museo Arubano' (post 4600, 'Subsidies'), zoals in Tabel 7 is weergegeven.

Begroting Landssubsidie Stichtingen 2019	AWG
Stichting UNOCA	917,200.00
Fundacion Arubaanse Muziekschool	1,227,700.00
'Fundacion Museo Arubano'	59,700.00
Stichting Schouwburg Aruba	583,700.00

Tabel 7 Begroting Landssubsidie Stichtingen 2019 (Bron: Landsbegroting Aruba 2019 Directie Cultuur Aruba (DCA))

Financiële Zaken

Met betrekking tot de financiële administratie in 2019, wordt vervolgens verwezen naar enkele aandachtspunten van de begrotingsrealisatie, betreffende de kostenpost 4393 *Overige kosten*, voor de projecten die zijn uitgevoerd en enkele toelichtingen op de begrotingspost.

<u>4393 Overige kosten</u>	<u>Begroting</u>	<u>Kosten</u>	<u>Saldo</u>
Besteding DCA	435,000.00		
CCDN		250,000.00	
ARTE di PALABRA		27,527.00	
DERA GAY		25,224.60	
GANG DI ARTE		26,289.78	
Projecten O&D		34,943.50	
NGO'S ondersteuning cultuurbeleid		65,619.67	
SEYO		1,960.00	
Debit Card		82.05	
	435,000.00	431,646.60	3,353.40

Het bovenstaande overzicht geeft de indeling van de besteding van de overige kosten, waaronder de projecten die door di DCA zijn uitgevoerd. Tevens het totaalbedrag dat aan de CCDN beschikbaar is gesteld en andere organisaties, groepen en instanties (NGO's) die door de DCA financieel zijn gesteund.

Voor de CCDN, is conform het goedgekeurde projectdossier, een bedrag van Awg. 250,000.00 beschikbaar gesteld van de begroting van de DCA. Deze gelden zijn door de Directie Financiën gestort op de bankrekening van de CCDN, naar gelang de projecten waren georganiseerd en uitgevoerd. De CCDN maakt jaarlijks een afrekeningsrapport van de ontvangen financiële middelen.

CCDN

Dia di Betico 2019	50,000.00
Himno y Bandera 2019	158,000.00
Dia di Rey 2019	10,000.00
Dera Gay 2019	7,000.00
Sinterklaas 2019	5,000.00
Dande 2019	20,000.00
Totaal	250,000.00

De CCDN had door de grote vieringen in 2018 extra kosten opgelopen. Deze kosten waren rond Awg. 33,143.00 die in 2019 door de DCA gedekt moesten worden.

Onderzoek & Documentatie

Bureau Multifuncionele Accomodatie Noord (charla carnaval 65)	190.00
Express Events & Party Rentals (charla carnaval 65)	127.50
Sharp Productions & Entertainment (Workshop Diana Antonette)	1,092.00
Stichting Skol Di Baile Diana Antonette (Workshop)	1,350.00
Sharp Productions & Entertainment (Workshop Diana Antonette)	1,009.00
Zetta Comunicadores S.A. (Buki Conmemorativo Baluarte 2019)	30,000.00
Sweet Pan Music (Proyecto Santa Cecilia 2019)	500.00
Cadushi Catering (Proyecto Santa Cecilia 2019)	675.00

Totaal

34,943.50

Boven aangehaalde lijst geeft een inzicht van de kosten van verschillende projecten van Onderzoek en Documentatie.

Over de afgelopen jaren is de financiële steun aan culturele organisaties, groepen, andere instanties en partnerships (NGO's) gestegen tot rond Awg. 65,620.00. De beschikbare middelen zijn gebruikt van projecten die niet direct door de DCA waren uitgevoerd. Tevens heeft het personeel van de afdeling implementatie en andere personeelsleden aan vele van deze projecten hun contributie verleend wat resulteerde in succesvolle activiteiten. (Ode aan Rembrandt, Dia di Brazil, Parada Cultural, Feria di Papiamento, Fiesta di Cunuco etc.)

	Financiële steun NGO's
2016	16,632
2017	24,595
2018	47,731
2019	65,620

De kosten post 4393 *overige kosten* is de post waarvan de meeste financiële middelen worden overheveld naar andere posten om kosten te dekken.

Een voorbeeld hiervan is post 4312 *Huur kantoorinventaris* voor de IT-ondersteuning van Net Pro voor professioneel advies (e-Gouvernement), aankoop van de licenties, programma's etc. en technische ondersteuning.

Voor de post 4320 *Huur gebouwen*, waar de DCA al enkele jaren belast is met de huur van de Community Museum, is in 2019 een extra bedrag overheveld voor de huur van Cas di Tan Tin.

De DCA heeft tevens nieuwe handelingen ondergaan met Rimi Real Three N.V. voor een nieuw kantoor huurcontract, waarvoor extra middelen moesten worden overheveld.

Conform het professionaliseringstraject hebben in september 2019, 12 personeelsleden deelgenomen aan een programma van 'Fundacion Amigonan di Archivo'.

Nationale feestdagen en traditionele vieringen

'Dia di Betico'

Op 25 januari wordt de geboorte van de Arubaanse politieke leider en 'libertador', wijlen Gilberto Francois (Betico) Croes, herdacht. Hij hielp het Aruba zijn 'Status Aparte' te verkrijgen. Deze nieuwe status gaf aan Aruba autonomie van de Nederlandse Antillen en de mogelijkheid om te functioneren als een gemeenebest binnen het Nederlandse Koninkrijk. Sinds 1989 wordt deze nationale dag 'Dia di Betico' jaarlijks gevierd met een openingsceremonie en een culturele manifestatie die op de 'Plaza Libertador Betico Croes' worden georganiseerd, gecoördineerd door de CCDN en ondersteund door de DCA. Het doel van deze viering is om de geboortedatum van deze politieke leider en 'libertador' van 'Movimiento Electoral di Pueblo (MEP), Gilberto Francois 'Betico' Croes, zijn strijd voor de 'Status Aparte' van Aruba te herdenken en hetgeen zijn persoon voor de Arubaanse samenleving heeft betekend. Op deze officiële feestdag worden op het hele eiland gevierd. Voorts houden verschillende musea en andere instanties een open dag en er worden diverse sportevenementen en -spelen en culturele activiteiten gehouden door verschillende instanties, scholen en particuliere organisaties.

'Dia di Himno y Bandera'

Elk jaar wordt op 18 maart de dag van de vlag en het volkslied, 'Dia di Himno y Bandera' gevierd. Het is de meest populaire nationale feestdag op Aruba. Het doel van deze viering is om op de nationale dag van Aruba, op een nationaal niveau 'Dia di Himno y Bandera' te vieren, welke deel uitmaakt van de cultuur van Aruba. 'Dia di Himno y Bandera' wordt gevierd met een openingsceremonie, protocollaire en culturele manifestatie, defilé en diverse (sub)activiteiten, zoals 'Poeta di Patria' en Festival 'Un canto na nos Himno y Bandera' en plaatselijke vieringen bij verschillende instanties op Aruba. Hieraan verbonden wordt ook in Nederland een culturele viering gehouden op de 'Arubadag'.

18 maart is de dag die is uitgekozen voor de dag van de viering van het volkslied en de vlag van Aruba, omdat tijdens de Ronde Tafel Conferentie in Nederland op die datum in 1948 voor het eerst een motie werd aangeboden aan Hare Majesteit Koningin Juliana, die pleitte voor de zelfbeschikking voor het Arubaanse volk. En om het nationalistische bewustzijn te versterken werden op het voorstel van wijlen Gilberto Francois 'Betico' Croes de Arubaanse vlag en het Arubaanse volkslied 'Aruba Dushi Tera' als symbolen van een eigen identiteit van het volk ingehuldigd tijdens een manifestatie in het Wilhelmina Stadion te Dakota op 18 maart 1976.

'Dia di Rey'

Jaarlijks wordt op de geboortedatum van de koning, 'Dia di Rey' ter ere van de koning van Nederland, Zijne Majesteit Koning Willem Alexander op 27 april, gevierd. De viering vindt plaats in het Wilhelmina Park met een protocollaire ceremonie onder de coördinatie van CCDN, ondersteund door de DCA. Vanaf koningin Wilhelmina tot en met koningin Beatrix

heette de dag Koninginnedag. 2013 was het laatste jaar waarin de feestdag op 30 april gevierd werd als Koninginnedag. Sinds 2014 heet de dag Koningsdag en wordt deze gevierd op 27 april. In alle delen van het Koninkrijk geldt deze dag voor de meeste werknemers als vrije dag en wordt het gevierd met verschillende festiviteiten, waaronder de vrijmarkten en het dragen van oranje kleding. Het is een grote viering op school en bij verschillende instanties op Aruba.

'Dia di San Juan, Dera Gay'

Op 24 juni wordt jaarlijks 'Fiesta di San Juan, 'Dera Gay' in verschillende wijkcentra, op sportvelden en plaatselijke bij verschillende instanties op Aruba gevierd, waarbij de traditionele spelletjes en dansen worden uitgevoerd die bij de viering van San Juan horen. Het is historisch gezien van Midden- en Zuid-Amerikaanse oorsprong voor de offer- en oogstfeest viering en van de geboortedag van Johannes, de dooper. (San Juan/St. John). De DCA in samenwerking met de Brandweer houden in de week voorafgaande de viering, een educatieve en informatieve voorstelling over 'dia di San Juan, Dera Gay' te 'Cas di Cultura' voor de leerlingen van de basisscholen. De CCDN en de DCA ondersteunen de wijkbuurten met de organisatie rondom deze viering.

Sinterklaas'

Jaarlijks wordt van oudsher het Sinterklaasfeest op Aruba gevierd. Het Sinterklaasfeest is een volksfeest afkomstig van Europa en wordt op de avond van vijf (5) december gevierd. De DCA en de CCDN werken samen met 'Fundacion Sinterklaas' aan deze viering. De intocht van Sinterklaas vindt plaats op de derde zondag van november bij de haven te Barcadera en vervolgens wordt een tocht in Oranjestad gehouden waarna dit bij de 'Plaza Libertador Betico Croes' wordt afgesloten met een viering voor alle kinderen van de Arubaanse bevolking. Hieraan verbonden wordt dit feest gedurende de eerste week van december ook plaatselijk bij verschillende instanties en scholen op Aruba.

Hoewel het verhaal rond de Sinterklaas van tegenwoordig fictief van karakter is, is het personage waarschijnlijk wel gebaseerd op een Sint die echt bestaan heeft. Deze Sint Nicolaas van Myra is vermoedelijk geboren rond het jaar 280 in het toenmalige Turkije en werd na zijn dood (vermoedelijk op 6 december 342) heilig verklaard. Tegenwoordig viert men op de vooravond van 6 december zijn verjaardag. Volgens de legende redde Nicolaas kinderen en gooide hij goudstukken in de huizen van armen, welke vervolgens in de schoenen vielen. Hierop zou het hedendaagse schoen zetten gebaseerd zijn. Het schijnt dat de afbeeldingen van de goudstukken die Nicolaas uitdeelde, vroeger werden geassocieerd met sinaasappels. Omdat Spanje destijds de belangrijkste leverancier van sinaasappels aan Nederland was, werd de link met Spanje gelegd.

Het 'Dande Festival'

Sinds 1985 wordt in de laatste week december van elk jaar het 'Dande Festival' gevierd. De DCA ondersteunt 'Fundacion Dande' die deze viering organiseert.

Het Dande Festival is het grootste traditionele muziekevenement op Aruba, zowel voor kinderen als volwassenen. Meer dan 50 vocalisten, begeleid door kenmerkende muziekgroepen brengen hun originele compositie en tekst van Dande lied ten gehore. Tijdens deze festivals wordt de beste 'Dande' zanger, de populairste 'Dande' presentatie en de beste 'Dande groep' uitgekozen.

De geschiedenis vertelt dat het woord 'Dande' hoogstwaarschijnlijk uit het Spaans stamt. Het woord 'Dandaré' betekent: reizen van de ene plek naar de andere om de vriendschap tussen bekenden te herstellen. Het gaat om het niet terug te kijken naar het verleden, wat er ook gebeurd is, maar door te gaan met de toekomst.

Het ritueel van muzikanten die de 'tambu' bespelen en Arubaanse families bezoeken na het vuurwerk rond middernacht, begon rond 1880, toen Koning Willem II de huisslaven bevrijdde. Deze slaven gingen de Arubaanse huizen langs, de 'tambu' bespelend, om hun gemeenschap een voorspoedig nieuw jaar te wensen. Deze lokale traditie behoort tot de kenmerken van Aruba, want geen enkel ander eiland in de regio kent de 'Dande' traditie.

Dit ritueel wordt traditiegetrouw gehandhaafd en wordt het 'Dande'-lied gezongen bij het vieren van het Nieuwjaar. Verschillende muziekgroepen gaan huis aan huis langs om de lokale gezinnen te zegenen tijdens Nieuwjaar, voor 'goodwill' en voorspoed. Om het feestelijke ritme van de 'Dande' liedjes met aanstekelijk refrein te creëren, worden traditionele Arubaanse instrumenten, zoals de 'tambu', 'wiri' en 'raspa' gebruikt. Er gaat een hoed rond en de zanger moet iedere keer improviseren om weer unieke zegeningen voor individuele gezinsleden te bedenken.

